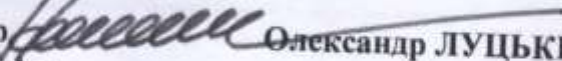

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ Б. ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

кафедра прикордонної безпеки факультету підготовки керівних кадрів

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Ректор Національної академії Державної
прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького**

генерал-майор Олександр ЛУЦЬКИЙ

« 30 » 08 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ВОК 01 «ПРОТИДІЯ ЗАГРОЗАМ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ УКРАЇНИ НА ДЕРЖАВНОМУ КОРДОНІ
(АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ)»**

**вибіркова
для набору 2020 року**

Ступінь вищої освіти: доктор філософії

Рівень вищої освіти: третій

Галузь знань: 25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону

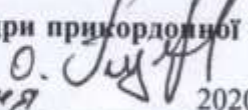
Спеціальність: 252 Безпека державного кордону

Форма навчання: денна

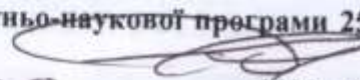
Робоча програма з дисципліни «Протидія загрозам національних інтересів України на державному кордоні (аспекти організації)».

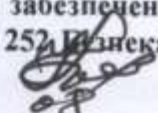
Розробник: доцент кафедри прикордонної безпеки, кандидат військових наук Олександр БІНЬКОВСЬКИЙ

Робочу програму навчальної дисципліни схвалено на засіданні кафедри (протокол від 11 червня 2020 року № 26)

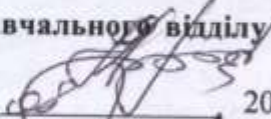
Професор кафедри прикордонної безпеки
підполковник Олексій ГЛУЗДАНЬ
«30» серпня 2020 року

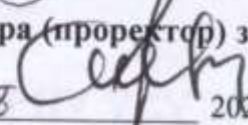
ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньо-наукової програми 252 «Безпека державного кордону»
працівник Володимир КИРИЛЕНКО
«30» сеп 2020 року

Керівник групи забезпечення
зі спеціальності 252 «Безпека державного кордону»
полковник Дмитро КУПРІЄНКО
«30» сеп 2020 року

Начальник науково-організаційного відділу
полковник Юрій ДЕМ'ЯНЮК
«30» сеп 2020 року

Начальник навчального відділу
полковник Андрій СОРОКА
«30» сеп 2020 року

Заступник ректора (проректор) з навчальної та наукової роботи
полковник Сергій БЛЯВЕЦЬ
«30» сеп 2020 року.

І. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВОК 01 «ПРОТИДІЯ ЗАГРОЗАМ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ УКРАЇНИ НА ДЕРЖАВНОМУ КОРДОНІ (АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ)»

Тип дисципліни	вибіркова
Рівень вищої освіти	третій
Мова викладання	українська
Семестр	3
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	5,0
Форми навчання, для яких викладається дисципліна	денна

Мета вивчення навчальної дисципліни – формування у слухачів професійних компетентностей, які у подальшому забезпечать здатність здійснювати освітньо-наукову діяльність у сфері безпеки державного кордону України в межах повноважень Державної прикордонної служби України (далі – ДПСУ).

Завдання навчальної дисципліни:

надання слухачам визначеного обсягу теоретичних знань у сфері безпеки державного кордону та охорони суверенних прав України в її прилеглий зоні та виключній (морській) економічній зоні України;

формування у слухачів основ наукового мислення в контексті діяльності Державної прикордонної служби України.

набуття слухачами практичних навиків щодо всебічного аналізу та оцінювання основних аспектів оперативно-службової діяльності Державної прикордонної служби України та вироблення методичних підходів у проведенні у даній сфері наукових досліджень.

Результати навчання

Слухач, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен:

знати:

вимоги законодавства України та міжнародних договорів України з прикордонних питань;

теоретичні основи формування та реалізації державної політики у сфері безпеки державного кордону України та охорони суверенних прав України у її прилеглий зоні та виключній (морській) економічній зоні;

правові основи організації та діяльності Державної прикордонної служби України, її структуру, функції та повноваження;

правові основи організації та діяльності територіальних органів Державної прикордонної служби України – регіональних управлінь, їх структуру, функції та повноваження;

теоретичні основи організації оперативно-службової діяльності Державної прикордонної служби України, застосування її сил та засобів в мирний час та в умовах загострення воєнно-політичної обстановки;

технології та методи проведення наукових досліджень з питань організації оперативно-службової діяльності та застосування сил та засобів Державної прикордонної служби України в різних умовах розвитку воєнно-політичної обстановки.

вміти:

здійснювати аналіз та прогнозування воєнно-політичної обстановки та визначати головні тенденції її можливого розвитку;

здійснювати визначення та класифікацію актуальних загроз безпеці державного кордону України;

застосовувати технології та методи наукових досліджень проблематики оперативно-службової діяльності Державної прикордонної служби України.

Зміст навчальної дисципліни.

Тема № 1. Концептуальні основи реалізації державної політики у сфері безпеки державного кордону України та охорони суверенних прав України в її прилеглий зоні та виключній (морській) економічній зоні України.

Тема № 2. Концептуальні основи організації оперативно-службової діяльності Державної прикордонної служби України, застосування її сил і засобів при загостренні воєнно-політичної обстановки.

Тема № 3. Концептуальні основи діяльності Державної прикордонної служби України щодо забезпечення реалізації оборонної політики держави.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 20 год., групові заняття – 30 год., семінари – 20 год., підсумковий контрольний захід – 4 год., індивідуальна робота – 39 год., самостійна робота – 37 год.; разом – 150 год.

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); групові заняття, семінарські заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання.

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, тестування, підсумковий контрольний захід.

Вид семестрового контролю: диференційований залік.

Навчальні ресурси:

1. Прикордонна безпека України : навчальний посібник / В. О. Назаренко, В. М. Серватюк, О. М. Ставицький та ін. – Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2018. – 360 с.
2. Інтегроване управління кордонами. М.М. Литвин. Хмельницький 2012. (Основи інтегрованого управління кордонами. курс лекцій. М.М. Литвин. Хмельницький 2011).
3. Купрієнко Д. А. Державна територія і державний кордон : Навчальний посібник / Д. А. Купрієнко, Ю. А. Дем'янюк, О. В. Діденко. – Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2014. – 256 с.
4. Територія і кордони у міжнародному праві : Навчальний посібник / Ю. А. Дем'янюк, Д. А. Купрієнко, О. В. Діденко [та ін.]. – Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2014. – 232 с.
5. Охорона державного кордону України в сучасних геополітичних умовах: організаційні та правові проблеми : монографія; за заг. ред. Андрушка О. В. – Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2017. – 296 с. – ISBN 978-617-7247-17-2.
6. Основи стратегії національної безпеки та оборони держави: підруч. / [О. П. Дузь-Крятченко, Ю. В. Пунда, В. П. Грищенко та ін.] ; за заг. ред. В. М. Телелима. – 3-є вид., перероб. і доп. – К.: НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2015. – 620 с.

Викладач: згідно форми А-4.03.

II. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує формування у слухачів наступних **програмних компетентностей**:

ІК Здатність виявляти та розв'язувати завдання в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері **безпеки державного кордону**, яка передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань, а також проведення власних наукових досліджень, результати яких мають наукове та практичне значення для забезпечення безпеки державного кордону

А) загальні компетентності:

ЗК1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, самостійно виконувати теоретичні та/або експериментальні дослідження зі спеціальності безпека державного кордону за допомогою загальнонаукових та специфічних методів на основі засвоєних основних концепцій та розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за спеціальністю, до використання результатів наукових досліджень з інших галузей знань для досягнення мети власного наукового дослідження, ефективно використовувати сучасну методологію наукових досліджень, до оптимального пошуку необхідної інформації.

Б) професійні компетентності:

ФК1 Здатність використовувати набуті наукові, теоретичні і прикладні знання для вивчення і проведення досліджень у сфері оперативно-службової діяльності правоохоронних органів та військових формувань, а також її забезпечення.

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує досягнення слухачами наступних **програмних результатів навчання**:

ПРН1 Мати передові концептуальні та методологічні знання в сфері безпеки державного кордону на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.

ПРН13 Розуміння процесів функціонування і управління системою оперативно-службовою діяльністю органів і підрозділів ДПСУ, стратегічних та раціональних напрямів їх удосконалення з урахуванням останніх світових досягнень.

ПРН14 Обізнаність у сучасних передових, концептуальних та методологічних знаннях в галузі науково-дослідницької та/або професійної діяльності й на межі предметних галузей знань у сфері безпеки державного кордону.

ПРН16 Знання методів розробки і впровадження перспективних систем організації та управління оперативно-службовою діяльністю органів та підрозділів ДПСУ.

ПРН17 Знання методологічних принципів та методів обґрунтування вимог до складу і використання сил та засобів оперативно-службовою діяльності органів та підрозділів ДПСУ.

Для досягнення програмних результатів навчання з навчальної дисципліни здобувач повинен:

1. Знати вимоги законодавства України і міжнародних договорів України з прикордонних питань України, а також тих, які стосуються галузі безпеки і оборони України; теоретичні основи організації оперативно-службової діяльності та застосування сил і засобів Державної прикордонної служби України в мирний час, при загостренні воєнно-політичної обстановки та при загрозі застосування іншою державою проти України воєнної сили; сутність технологічних прийомів та методів вироблення та прийняття управлінських рішень оперативного та тактичного характеру; технології і методи управління, способи розв'язування проблем під час виконання основних функцій Державної прикордонної служби України.

2. Розуміти принципи формування та розвитку безпекового середовища довкола України у глобальному, регіональному та національному аспектах; принципи та підходи до визначення основних загроз безпеці державного кордону та тенденцій, що впливають на обстановку в прилеглий та виключній (морській) економічній зонах України; основні принципи діяльності Державної прикордонної служби України; принципи та механізми охорони державного кордону, забезпечення дотримання режиму державного кордону та прикордонного режиму, здійснення прикордонного контролю та пропуску через державний кордон України та до тимчасово окупованої території і з неї осіб, транспортних засобів та вантажів, координації військових формувань та правоохоронних органів, пов'язаної із захистом державного кордону України.

3. Застосовувати методики здійснення аналізу загроз та ризиків, прогнозування розвитку воєнно-політичної обстановки, визначення та класифікації актуальних загроз безпеці державного кордону; технології та методи вироблення управлінських рішень оперативного та тактичного характеру щодо забезпечення виконання завдань за функціональним призначенням прикордонного відомства; наукові методи дослідження проблематики оперативно-службової діяльності Державної прикордонної служби України; інструментальні засоби врахування впливу основних об'єктивних та суб'єктивних чинників на своєчасність й ефективність прийняття управлінських рішень.

4. Аналізувати теоретичні та наукові надбання, а також практичний досвід діяльності Державної прикордонної служби України, військових формувань та відповідних правоохоронних органів у галузі безпеки і оборони України у цілому та у сфері безпеки державного кордону, зокрема. Виявляти проблемні питання, будувати причинно-наслідкові зв'язки в конкретних проблемних ситуаціях, встановлювати відмінності між фактами і наслідками, оцінювати значимість даних для прийняття відповідних управлінських рішень;

5. Синтезувати отримані знання і комбінувати нове ціле з частин для отримання більш зрозумілої та загальної картини щодо діяльності Державної прикордонної служби України як складової сектору безпеки і оборони у цілому, її територіальних органів - регіональних управлінь, зокрема, а також діяльності військових формувань та відповідних правоохоронних органів в загальнодержавній системі забезпечення національної безпеки України, з урахуванням євро інтеграційних вимог та концептуальних засад інтегрованого управління кордонами.

6. Оцінювати на підставі аналізу свого та досвіду управлінської діяльності інших (роботи у складі навчальної групи) цінність та можливість ефективного використання інформації, використовуючи відповідні критерії та стандарти (аргументувати оцінку); оцінювати логіку побудови інформаційного матеріалу, відповідність висновків наявним даним, значимість кінцевого результату діяльності, виходячи із запропонованих внутрішніх (логічність, послідовність, ясність, обґрунтованість) і зовнішніх (підпорядкованість визначеним цілям, ефективність, способи досягнення, відповідність прийнятним стандартам, економічність) критеріїв; здійснювати конструктивну критику, рецензування запропонованих ідей, згідно визначених критеріїв; проводити градацію різноманітних чинників.

III. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема № 1. Концептуальні основи реалізації державної політики у сфері безпеки державного кордону України та охорони суверенних прав України в її прилеглий зоні та виключній (морській) економічній зоні України.

Перелік питань, що стосуються теми і вивчаються під час аудиторних занять.

Державна територія: склад, правовий режим. Державні кордони. Недоторканність державного кордону та територіальна цілісність як центральні принципи сучасного міжнародного права. Загальні положення законодавства України щодо особливостей державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях. Місце і роль Державної прикордонної служби України в забезпеченні воєнної безпеки держави в сучасних умовах. Завдання та основні функції Державної прикордонної служби України. Правові основи та принципи діяльності Державної прикордонної служби України. Обов'язки Державної прикордонної служби України. Права Державної прикордонної служби України. Застосування сили під час охорони державного кордону та охорони суверенних прав України в її прилеглий зоні та виключній (морській) економічній зоні. Основні засади забезпечення дотримання режиму державного кордону України та прикордонного режиму. Концептуальні основи охорони державного кордону України та його захисту. Основні засади прикордонного контролю. Проблемні питання координації діяльності військових формувань та правоохоронних органів держави в інтересах захисту державного кордону України. Загальні положення законодавства України щодо охорони суверенних прав України в її прилеглий зоні та виключній (морській) економічній зоні України. Основні засади планування діяльності Державної прикордонної служби України та регіонального управління на наступний календарний рік.

Перелік питань, що стосуються теми і виносяться на самостійне опрацювання.

Стан договірно-правового оформлення державного кордону України з країнами ЄС, РБ, РМ та РФ. Загальна структура Державної прикордонної служби України. Керівництво та організація діяльності Державної прикордонної служби України. Правові основи та принципи діяльності регіонального управління Державної прикордонної служби України. Організаційна структура, функції та повноваження регіонального управління Державної прикордонної служби України.

Тема № 2. Концептуальні основи організації оперативно-службової діяльності Державної прикордонної служби України, застосування її сил і засобів при загостренні воєнно-політичної обстановки.

Перелік питань, що стосуються теми і вивчаються під час аудиторних занять.

Мета, завдання та принципи організації оперативно-службової діяльності Державної прикордонної служби України. Основи управлінської діяльності керівництва Державної прикордонної служби під час організації оперативно-

службової діяльності. Мета, завдання та основні принципи організації посилення охорони державного кордону України. Робота керівництва Державної прикордонної служби України щодо організації посилення охорони державного кордону України. Мета, завдання, принципи планування та проведення прикордонних операцій. Основні підходи до використання сил та засобів Державної прикордонної служби України при проведенні прикордонної операції. Планування застосування сил та засобів Державної прикордонної служби України при загостренні обстановки на державному кордоні, припиненні збройних та інших провокацій.

Перелік питань, що стосуються теми і виносяться на самостійне опрацювання.

Особливості організації оперативно-службової діяльності Державної прикордонної служби України: на державному кордоні з РФ, та адміністративному кордоні з АРК, на державному кордоні з РБ, країнами ЄС, РМ та придністровському сегменті. Особливості застосування сил та засобів Державної прикордонної служби України в зоні проведення ООС. Особливості організації охорони морської ділянки державного кордону України, прилеглої зони та виключної (морської) економічної зони України. Мета, завдання та принципи застосування Морської охорони Державної прикордонної служби України. Мета, завдання та принципи застосування авіації Державної прикордонної служби України. Основні засади та принципи взаємодії та координації дій Морської охорони, авіації та інших сил та засобів Державної прикордонної служби України під час виконання завдань за призначенням. Основні засади формування та застосування резервів в Державній прикордонній службі України. Основні засади організації взаємодії Державної прикордонної служби України з основними суб'єктами сектору безпеки і оборони України. Сутність та природа прикордонних конфліктів. Прикордонні конфлікти на пострадянському просторі. Основи планування та проведення прикордонних операцій щодо пошуку та затримання (ліквідації) порушників прикордонного законодавства України.

Основи планування та проведення прикордонних операцій щодо: протидії контрабандній діяльності на державному кордоні України, протидії нелегальній міграції, припинення вторгнення на територію України значних мас цивільного населення з боку суміжної держави, припинення збройних та інших провокацій, що можуть здійснюватися без перетинання державного кордону, припинення збройних та інших провокацій, що здійснюються з незаконним перетинанням державного кордону.

Тема № 3. Концептуальні основи діяльності Державної прикордонної служби України щодо забезпечення реалізації оборонної політики держави.

Перелік питань, що стосуються теми і вивчаються під час аудиторних занять.

Головні тенденції розвитку воєнно-політичної обстановки які впливатимуть на організацію діяльності Державної прикордонної служби України в особливий період та в умовах воєнного стану. Основні завдання та принципи організації діяльності Державної прикордонної служби України в особливий період та в умовах воєнного стану. Основні завдання

та заходи щодо підготовки та ведення територіальної оборони України. Основні завдання та принципи застосування сил та засобів Державної прикордонної служби України при веденні територіальної оборони України. Планування застосування сил та засобів Державної прикордонної служби України при підготовці та проведенні оборонної операції угрупованням військ (сил).

Перелік питань, що стосуються теми і виносяться на самостійне опрацювання.

Класифікація воєнних загроз та їх сценарний розвиток на державному кордоні України. Відповідальність складових сектору безпеки і оборони та Державної прикордонної служби України щодо реагування на загрози воєнного характеру. Завдання та основні функції Державної прикордонної служби України у сфері оборони держави. Основні аспекти взаємодії та координації Державної прикордонної служби України з іншими складовими сектору безпеки і оборони у сфері оборони держави. Організаційні основи мобілізаційної підготовки та мобілізації в Державній прикордонній службі України. Повноваження Державної прикордонної служби України у сфері мобілізаційної підготовки та мобілізації. Зміст та основні принципи діяльності Державної прикордонної служби України в умовах правового режиму воєнного стану. Завдання Державної прикордонної служби України в умовах правового режиму воєнного стану. Повноваження Державної прикордонної служби України в умовах правового режиму воєнного стану. Основні принципи та зміст взаємодії Державної прикордонної служби України з військовими адміністраціями в прикордонних регіонах. Умови і порядок введення та припинення дії надзвичайного стану. Діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування в умовах надзвичайного стану. Заходи правового режиму надзвичайного стану, що запроваджуються в умовах надзвичайного стану. Організація взаємодії Державної прикордонної служби України з іншими суб'єктами сектору безпеки і оборони в інтересах підготовки та проведення перших оборонних операцій. Організація управління в Державній прикордонній службі України в інтересах підготовки та проведення перших оборонних операцій. Зміст та принципи діяльності Державної прикордонної служби України в умовах надзвичайного стану. Планування застосування сил та засобів Державної прикордонної служби України в інтересах підготовки та проведення перших оборонних операцій. Вірогідні умови оперативно-службової та оперативно-бойової діяльності регіонального управління в період різкого загострення воєнно-політичної обстановки. Характер завдань та способи дій регіонального управління в період різкого загострення воєнно-політичної обстановки в інтересах підготовки перших оборонних операцій. Управління силами та засобами регіонального управління при підготовці перших оборонних операцій військ (сил). Прикриття державного кордону та дії прикордонних структур в системі прикриття (історичний екскурс). Зміст, цілі та завдання оперативного прикриття дій військ (сил) оперативного командування – сучасні погляди. Роль, місце та можливості регіонального управління в системі оперативного прикриття.

IV. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Розподіл навчального часу за курсами, семестрами та видами навчального навантаження

Курс	Семестр	Кількість кредитів ЄКТС	Кількість годин													Форми підсумкового контролю, семестр				
			Загальна	Усього аудиторних занять	Аудиторна робота						Індивідуальна робота				Самостійна робота	Екзамен	Диференційований залік	Залік		
					лекції	практичні заняття	семінари	групові заняття	групова вправа	курсорова робота	підсумковий контроль	Усього	реферат, есе	комплексний опис явища					курсорова робота	
П	3	5	150	74	20	-	20	30	-	-	-	39	39	-	-	37	-	4	-	
Усього за дисципліну			5	150	74	20	-	20	30	-	-	-	39	39	-	-	37	-	4	-

4.2. Розподіл навчального часу за розділами (модулями), темами та видами навчального навантаження

№ розділу	№ теми	Назва теми	Кількість годин													
			Загальна	Усього аудиторних занять	Аудиторна робота							Індивідуальна робота				Самостійна робота
					лекції	практичні заняття	семінари	групові заняття	групова вправа	курсова робота	підсумковий контроль	Усього	реферат, есе	комплексний опис явища	курсова робота	
1	1	Концептуальні основи реалізації державної політики у сфері безпеки державного кордону України та охорони суверенних прав України в її прилеглий зоні та виключній (морській) економічній зоні України.	33	26	12	-	8	6	-	-	-	7	7	-	-	-
2	2	Концептуальні основи організації оперативно-службової діяльності Державної прикордонної служби України, застосування її сил і засобів при загостренні воєнно-політичної обстановки.	70	20	4	-	8	8	-	-	-	32	32	-	-	18
3	3	Концептуальні основи діяльності Державної прикордонної служби України щодо забезпечення реалізації оборонної політики держави.	43	24	4	-	4	16	-	-	-	-	-	-	-	19
		Залік	4	4	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Усього за дисципліну			150	74	20	-	20	30	-	-	4	39	39	-	-	37

4.3. План проходження навчальної дисципліни

Запланована кількість аудиторного навантаження – 74 години

№ теми	Найменування теми	Кількість годин	Номери, вид занять та кількість годин													Місяці	Номери тем, занять та кількість годин	Кількість годин
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13			
1	Концептуальні основи реалізації державної політики у сфері безпеки державного кордону України та охорони суверенних прав України в її прилеглий зоні та виключній (морській) економічній зоні.	26	Л 2	Л 2	С 34	Л 2	Л 2	Г 32	С 32	Л 2	Л 2	Г 32	Г 32	С 32	01 02	1/1Л (2); 1/2Л (2); 1/3Сз (4); 1/4Л (2). 1/5Л (2); 1/6Гз(2); 1/7Сз (2); 1/8Л (2); 1/9Л (2); 1/10Гз (2); 1/11Гз(2); 1/12 Сз(2)	26	
2	Концептуальні основи організації оперативно-службової діяльності Державної прикордонної служби України та застосування її сил і засобів при загостренні воєнно-політичної обстановки.	20	Л 2	Г 32	С 34	Г 32	Г 32	Л 2	Г 32	С 34					03	2/1Л (2); 2/2Гз (2); 2/3 Сз (4); 2/4 Гз (2); 2/5Гз(2); 2/6Л (2); 2/7 Гз (2); 2/8 Сз (4)	20	
3	Концептуальні основи діяльності Державної прикордонної служби України щодо забезпечення реалізації оборонної політики держави.	24	Л 2	Л 2	Г 34	Г 32	Г 32	Г 32	Г 32	С 34	Г 34				04	3/1Л(2); 3/2Л(2); 3/3Гз(4); 3/4 Гз (2); 3/5 Гз (2); 3/6 Гз (2); 3/7 Гз (2); 3/8 Сз (4); 3/9 Гз (4);	24	
	Залік	4													05		4	
Всього		74													Всього		74	

Умовні скорочення:

Лекція	–	Л	Групова вправа	–	Гв	Комплексна оперативно-стратегічна задача	–	КОСЗ
Практичне заняття	–	Пз	Тактико-стройове заняття	–	Тсз	Курсова, дипломна робота (проект)	–	Кдр
Лабораторне заняття	–	Лз	Рольова гра	–	Рг	Залік	–	З
Групове заняття	–	Гз	Ділова гра	–	Дг	Диференційований залік	–	Дз
Семінарське заняття	–	Сз	Контрольна робота	–	Кр	Екзамен	–	Е
Індивідуальне заняття	–	Із	Модульний контроль	–	Мк	Заняття, що обов'язкове для оцінювання	–	5/3Пз(2)

4.4. Тематичний план

Номер теми	Номер заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
II-й курс					
3-й семестр					
1				Тема № 1. Концептуальні основи реалізації державної політики у сфері безпеки державного кордону України та охорони суверенних прав України в її прилеглий зоні та виключній (морській) економічній зоні.	
1	1	лекція	2	Заняття № 1. Міжнародно-правовий статус кордонів. <i>Навчальні питання:</i> 1. Державна територія: склад, правовий режим. Державні кордони. 2. Недоторканність державного кордону та територіальна цілісність як центральні принципи сучасного міжнародного права. 3. Проблемні питання забезпечення недоторканності державного кордону в сучасних умовах.	[1.1], [1.2], [1.3], [2.1.1], [2.1.3]
1	2	лекція	2	Заняття № 2. Особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територія у Донецькій та Луганській областях. <i>Навчальні питання:</i> 1. Головні чинники, що впливають на формування державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях. 2. Сутність та зміст державної політики України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях. 3. Проблематика реалізації державної політики в сучасних умовах.	[1.1] [1.2] [1.14]

Номер теми	Номер заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	3	семінар	4	<p>Заняття № 3. Стан та проблематика забезпечення непорушності та недоторканності державного кордону України</p> <p><i>Навчальні питання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність міжнародних принципів непорушності та недоторканності державних кордонів України, проблемні аспекти сучасності. 2. Стан договірно-правового оформлення державного кордону України. 3. Основні засади державної політики України із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях. 4. Основні засади державної політики щодо забезпечення національної безпеки України на адміністративному кордоні з АРК – стан та проблематика її реалізації. 	<p>[1.1] [1.2] [1.3]</p> <p>[2.1.1] [2.1.3] [1.14]</p>
1	4	лекція	2	<p>Заняття № 4. Основні засади діяльності Державної прикордонної служби України.</p> <p><i>Навчальні питання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Завдання та основні функції Державної прикордонної служби України. 2. Основні принципи та правова основа діяльності Державної прикордонної служби України. 3. Основні проблемні аспекти виконання основних функцій ДПСУ. 	<p>[1.1] [1.2] [1.3] [1.4] [1.5] [1.10] [1.12] [1.13]</p>
1	5	лекція	2	<p>Заняття № 5. Концептуальні основи забезпечення дотримання режиму державного кордону України.</p> <p><i>Навчальні питання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Становлення та розвиток ідеології режиму державного кордону – історія та сучасність. 2. Правові основи забезпечення режиму державного кордону України. 3. Проблематика забезпечення режиму державного кордону в сучасних умовах. 	<p>[1.1] [1.2] [1.3] [2.1]</p>

Номер теми	Номер заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	6	групове заняття	2	<p>Заняття № 6. Основні засади забезпечення прикордонного режиму.</p> <p><i>Навчальні питання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історичні аспекти встановлення прикордонного режиму. 2. Правова основа та сутність прикордонного режиму. 3. Проблематика забезпечення прикордонного режиму. 	[1.1], [1.2] [1.12], [1.13] [1.13], [1.15] [1.16]
1		індивідуальне завдання (реферат)	7	<p>Реферат. Регіональні управління Державної прикордонної служби України – сучасні аспекти та проблематика їх функціонування.</p> <p><i>Навчальні питання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правові основи та принципи діяльності регіонального управління Державної прикордонної служби України. 2. Організаційна структура, функції та повноваження регіонального управління Державної прикордонної служби України. 3. Проблематика функціонування регіональних управлінь ДПСУ. 	[1.1] [1.2] [1.12] [1.13] [1.13] [1.15] [1.16] [2.7] [2.8]
1	7	семінар	2	<p>Заняття № 7. Державна прикордонна служба України як правоохоронний орган спеціального призначення.</p> <p><i>Навчальні питання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правові основи, завдання та принципи діяльності Державної прикордонної служби України, її загальна структура та основні функції. 2. Організаційна структура, завдання та функції регіонального управління Державної прикордонної служби України. 3. Проблемні та інноваційні підходи в діяльності ДПСУ. 	[1.1] [1.2] [1.12] [1.13] [1.13] [1.15] [1.16] [2.7] [2.8]
1	8	лекція	2	<p>Заняття № 8. Концептуальні основи охорони державного кордону України.</p> <p><i>Навчальні питання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мета та сутність охорони державного кордону України. 2. Принципи охорони державного кордону України. 3. Проблематика та інноваційні погляди удосконалення системи охорони державного кордону України. 	[1.1], [1.2], [1.4][1.10], [1.11] [1.12][1.13] [1.14][2.1] [2.6]

Номер теми	Номер заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	9	лекція	2	<p>Заняття № 9. Концептуальні основи здійснення прикордонного контролю.</p> <p><i>Навчальні питання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Організаційні та правові засади здійснення прикордонного контролю. 2. Процедури прикордонного контролю та особливості його здійснення. 3. Проблематика функціонування системи прикордонного контролю. 	[1.4] , [2.5], [3.1] [1.12][1.13] [1.14][1.15] [1.16][1.21] [1.23]
1	10	групове заняття	2	<p>Заняття № 10. Основи правового режиму прилеглої зони України.</p> <p><i>Навчальні питання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення прилеглої зони України та прав України в цій зоні. 2. Компетенції та особливості реалізації повноважень Державної прикордонної служби України в прилеглої зоні. 3. Проблематика реалізації повноважень ДПСУ в цій зоні. 	[1.12] [1.13] [1.16]
1	11	групове заняття	2	<p>Заняття № 11. Основи правового режиму виключної (морської) економічної зони України.</p> <p><i>Навчальні питання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення виключної (морської) економічної зони України та особливості правового режиму в цій зоні. 2. Забезпечення дотримання законодавства України про виключну (морську) економічну зону України. 3. Проблемні питання реалізації функцій ДПСУ та інших державних органів у цій зоні. 	[1.12] [1.13] [1.15]
1	12	семінар	2	<p>Заняття № 12. Основні засади та проблематика реалізації державної політики у сфері охорони державного кордону України та охорони її суверенних прав у прилеглої та виключній (морській) економічній зоні.</p> <p><i>Навчальні питання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні засади та проблематика охорони державного кордону України. 2. Основні засади та проблематика організації та здійснення прикордонного контролю. 3. Основні засади та проблематика правового режиму прилеглої зони та виключної (морської) економічної зони України. 	[1.12] [1.13] [1.14] [1.15] [2.9]

Номер теми	Номер заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
				Тема № 2. Концептуальні основи організації оперативно-службової діяльності Державної прикордонної служби України, застосування її сил і засобів при загостренні воєнно-політичної обстановки.	
2	1	лекція	2	<p>Заняття № 1. Основні засади організації оперативно-службової діяльності Державної прикордонної служби України.</p> <p><i>Навчальні питання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мета, завдання та основні принципи організації оперативно-службової діяльності Державної прикордонної служби України. 2. Основні складові процесу організації оперативно-службової діяльності Державної прикордонної служби України. 3. Проблемні питання організації оперативно-службової діяльності Державної прикордонної служби України в сучасних умовах. 	[1.3], [1.4], [1.12], [1.13], [1.14], [1.15] [1.16], [1.17], [1.18] [1.19], [2.9]
2	2	групове заняття	2	<p>Заняття № 2. Основні засади стратегічного аналізу під час організації оперативно-службової діяльності Державної прикордонної служби України.</p> <p><i>Навчальні питання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мета, завдання та принципи здійснення аналізу та прогнозування розвитку безпекового середовища. 2. Порядок формування висновків за результатами стратегічного аналізу розвитку безпекового середовища. 	[1.1], [1.2], [1.4] [1.10], [1.11], [1.12] [1.13], [1.14], [1.15] [2.1], [2.6]
2	3	семінар	4	<p>Заняття № 3. Основні засади та проблемні питання організації оперативно-службової діяльності Державної прикордонної служби України.</p> <p><i>Навчальні питання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність, основні принципи та проблематика організації оперативно-службової діяльності Державної прикордонної служби України. 2. Сутність та проблемні питання стратегічного аналізу під час організації оперативно-службової діяльності Державної прикордонної служби України. 	[1.1], [1.2], [1.4] [1.10], [1.11], [1.12] [1.13], [1.14], [1.15] [2.1], [2.6]

Номер теми	Номер заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
2		індивідуальне завдання	6	<p>Есе. Особливості та проблематика організації оперативно-службової діяльності Державної прикордонної служби України на державному кордоні з РФ, та адміністративному кордоні з АРК.</p> <p><i>Навчальні питання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Головні зовнішні та внутрішні тенденції, що впливають на воєнно-політичну обстановку та актуальні загрози національній безпеці держави. 2. Завдання Державної прикордонної служби України щодо забезпечення безпеки державного кордону та захисту національних інтересів України на адміністративному кордоні з АРК. 3. Особливості та проблематика організації оперативно-службової діяльності, застосування сил та засобів Державної прикордонної служби України. 	[1.1], [1.2], [1.4] [1.10], [1.11], [1.12] [1.13], [1.14], [1.15] [2.1], [2.6]
2	4	групове заняття	2	<p>Заняття № 4. Особливості застосування сил та засобів Державної прикордонної служби України в зоні проведення ООС.</p> <p><i>Навчальні питання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні чинники які впливають на розвиток обстановки в зоні проведення ООС. 2. Завдання та порядок застосування сил та засобів Державної прикордонної служби України в зоні проведення ООС. 3. Проблематика застосування сил та засобів Державної прикордонної служби України в зоні проведення ООС. 	[1.1], [1.2], [1.4] [1.10], [1.11], [1.12] [1.13], [1.14], [1.15] [2.1], [2.6]
2		індивідуальне завдання	6	<p>Есе. Особливості та проблематика організації оперативно-службової діяльності Державної прикордонної служби України на державному кордоні з РБ.</p> <p><i>Навчальні питання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Головні зовнішні та внутрішні тенденції, що впливають на воєнно-політичну обстановку в регіоні та актуальні загрози національній безпеці держави. 2. Завдання Державної прикордонної служби України щодо забезпечення безпеки державного кордону. 3. Особливості та проблематика організації оперативно-службової діяльності та застосування сил та засобів Державної прикордонної служби України. 	[1.1], [1.2], [1.4] [1.10], [1.11], [1.12] [1.13], [1.14], [1.15] [2.1], [2.6]

Номер теми	Номер заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
2		індивідуальне завдання	6	<p>Есе. Особливості та проблематика організації оперативно-службової діяльності на державному кордоні з країнами ЄС.</p> <p><i>Навчальні питання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Головні зовнішні та внутрішні тенденції, що впливають на воєнно-політичну обстановку та актуальні загрози національній безпеці держави. 2. Завдання Державної прикордонної служби України щодо забезпечення безпеки державного кордону. 3. Особливості та проблематика організації оперативно-службової діяльності та застосування сил та засобів Державної прикордонної служби України. 	[1.1], [1.2], [1.4] [1.6], [1.7], [1.8], [1.9], [1.10], [1.11], [1.14], [1.26], [2.6], [3.2]
2		індивідуальне завдання	6	<p>Есе. Особливості та проблематика організації оперативно-службової діяльності на державному кордоні з РМ та придністровському сегменті.</p> <p><i>Навчальні питання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Головні зовнішні та внутрішні тенденції, що впливають на воєнно-політичну обстановку та актуальні загрози національній безпеці держави. 2. Завдання Державної прикордонної служби України щодо забезпечення безпеки державного кордону. 3. Особливості та проблематика організації оперативно-службової діяльності та застосування сил та засобів Державної прикордонної служби України. 	[1.1], [1.2], [1.4] [1.6], [1.7], [1.8], [1.9], [1.10], [1.11], [1.14], [1.26], [2.6], [3.2]
2		індивідуальне завдання	6	<p>Есе. Особливості та проблематика організації охорони морської ділянки державного кордону України.</p> <p><i>Навчальні питання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Головні тенденції, що впливають на розвиток обстановки в акваторіях Чорного та Азовського морів. 2. Завдання Державної прикордонної служби України щодо забезпечення безпеки морської ділянки державного кордону. 3. Особливості та проблематика організації оперативно-службової діяльності та застосування сил та засобів Державної прикордонної служби України в охороні морської ділянки державного кордону. 	[1.1], [1.2], [1.4] [1.6], [1.7], [1.8], [1.9], [1.10], [1.11], [1.14], [1.26], [2.6], [3.2]

Номер теми	Номер заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
2	5	групове заняття	2	<p>Заняття № 5. Особливості та проблематика організації охорони суверенних прав України в її прилеглий зоні та виключній (морській) економічній зоні України.</p> <p><i>Навчальні питання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Головні тенденції, що впливають на розвиток обстановки в прилеглий зоні та виключній (морській) економічній зоні України. 2. Завдання Державної прикордонної служби України щодо забезпечення охорони суверенних прав України в її прилеглий зоні та виключній (морській) економічній зоні України. 3. Особливості та проблематика застосування сил та засобів Державної прикордонної служби України в прилеглий зоні та виключній (морській) економічній зоні України. 	[1.1], [1.2], [1.4] [1.6], [1.7], [1.8], [1.9], [1.10], [1.11], [1.14], [1.26], [2.6], [3.2]
2		самостійна робота	12	<p>Особливості та проблематика застосування Морської охорони та авіації Державної прикордонної служби України.</p> <p><i>Навчальні питання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мета, завдання та принципи застосування Морської охорони Державної прикордонної служби України. 2. Мета, завдання та принципи застосування авіації Державної прикордонної служби України. 3. Основні засади, принципи та проблематика організації та підтримання взаємодії між Морською охороною, авіацією та іншими силами та засобами Державної прикордонної служби України під час виконання завдань за призначенням. 	[1.1], [1.2], [1.4] [1.6], [1.7], [1.8], [1.9], [1.10], [1.11], [1.14], [1.26], [2.6], [3.2]

Номер теми	Номер заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
2		індивідуальне завдання (реферат)	2	<p>Основні засади та проблематика організації взаємодії Державної прикордонної служби України з основними суб'єктами сектору безпеки і оборони України.</p> <p><i>Навчальні питання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні принципи, порядок та проблематика організації взаємодії Державної прикордонної служби України з державними та правоохоронними органами. 2. Основні принципи, порядок та проблематика організації взаємодії Державної прикордонної служби України з військовими формуваннями держави. 	[1.1], [1.2], [1.4] [1.10], [1.11], [1.12] [1.13], [1.14], [1.15] [2.1], [2.6]
2		самостійна робота	6	<p>Прикордонні конфлікти.</p> <p><i>Навчальні питання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та природа прикордонних конфліктів. 2. Прикордонні конфлікти на пострадянському просторі. 	[1.1], [1.2], [1.4] [1.10], [1.11], [1.12] [1.13], [1.14], [1.15] [2.1], [2.6]
2	6	лекція	2	<p>Заняття № 6. Концептуальні основи планування та проведення прикордонних операцій.</p> <p><i>Навчальні питання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мета, завдання та принципи планування та проведення прикордонних операцій. 2. Основні підходи до використання сил та засобів Державної прикордонної служби України при проведенні прикордонної операції. 3. Проблематика проведення прикордонних операцій в сучасних умовах. 	[1.1], [1.2], [1.4] [1.10], [1.11], [1.12] [1.13], [1.14], [1.15] [2.1], [2.6]
2	7	групове заняття	2	<p>Заняття № 7. Основи та принципи застосування сил та засобів Державної прикордонної служби України при проведенні прикордонних операцій.</p> <p><i>Навчальні питання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мета, завдання та основні принципи застосування сил та засобів Державної прикордонної служби України при проведенні прикордонних операцій. 2. Способи застосування сил та засобів Державної прикордонної служби України при проведенні прикордонних операцій. 3. Проблематика застосування сил та засобів Державної прикордонної служби України при проведенні прикордонних операцій. 	[1.1], [1.2], [1.4] [1.10], [1.11], [1.12] [1.13], [1.14], [1.15] [2.1], [2.6]

Номер теми	Номер заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
2	8	семінар	4	<p>Заняття № 8. Основні засади та проблематика організації планування та проведення прикордонних операцій.</p> <p><i>Навчальні питання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні принципи та проблематика організації планування прикордонних операцій. 2. Основні підходи, принципи та проблематика застосування сил та засобів Державної прикордонної служби України при проведенні прикордонних операцій. 3. Основні засади та проблематика організації взаємодії, управління та всебічного забезпечення проведення прикордонних операцій. 	[1.1], [1.2], [1.4] [1.10], [1.11], [1.12] [1.13], [1.14], [1.15] [2.1], [2.6]
3				<p>Тема № 3. Концептуальні основи діяльності Державної прикордонної служби України щодо забезпечення реалізації оборонної політики держави.</p>	
3	1	лекція	2	<p>Заняття № 1. Основи організації діяльності Державної прикордонної служби України в особливий період та в умовах воєнного стану.</p> <p><i>Навчальні питання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Головні тенденції розвитку воєнно-політичної обстановки які впливатимуть на організацію діяльності Державної прикордонної служби України в особливий період та в умовах воєнного стану. 2. Основні завдання та принципи організації діяльності Державної прикордонної служби України в особливий період та в умовах воєнного стану. 	[1.1], [1.2], [1.4] [1.10], [1.11], [1.12] [1.13], [1.14], [1.15] [2.1], [2.6]
3	2	лекція	2	<p>Заняття № 2. Основні засади участі Державної прикордонної служби України в територіальній обороні України.</p> <p><i>Навчальні питання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні завдання та заходи щодо підготовки та ведення територіальної оборони України. 2. Основні завдання, принципи та проблематика застосування сил та засобів Державної прикордонної служби України при веденні територіальної оборони України. 	[1.1], [1.2], [1.4] [1.10], [1.11], [1.12] [1.13], [1.14], [1.15] [2.1], [2.6]

Номер теми	Номер заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
3	3	групове заняття	4	<p>Заняття № 3. Діяльність Державної прикордонної служби України в умовах правового режиму воєнного стану.</p> <p><i>Навчальні питання:</i></p> <p>1. Повноваження Державної прикордонної служби України та проблемні питання їх реалізації в умовах правового режиму воєнного стану.</p> <p>2. Основні принципи, зміст та проблематика взаємодії Державної прикордонної служби України з військовими адміністраціями в прикордонних регіонах.</p>	[1.1], [1.2], [1.4] [1.10], [1.11], [1.12] [1.13], [1.14], [1.15] [2.1], [2.6]
3	4	групове заняття	2	<p>Заняття № 4. Діяльність Державної прикордонної служби України в умовах правового режиму надзвичайного стану.</p> <p><i>Навчальні питання:</i></p> <p>1. Умови і порядок введення та припинення дії надзвичайного стану.</p> <p>2. Основні засади та проблематика діяльності Державної прикордонної служби в умовах правового режиму надзвичайного стану.</p>	[1.1], [1.2], [1.4] [1.10], [1.11], [1.12] [1.13], [1.14], [1.15] [2.1], [2.6]
3	5	групове заняття	2	<p>Заняття № 5. Основи планування та проведення прикордонних операцій щодо припинення збройних та інших провокацій, що здійснюються з незаконним перетинанням державного кордону.</p> <p><i>Навчальні питання:</i></p> <p>1. Мета, завдання та основні принципи планування та проведення прикордонних операцій.</p> <p>2. Порядок застосування сил та засобів Державної прикордонної служби України.</p>	[1.1], [1.2], [1.4] [1.6], [1.7], [1.8], [1.9], [1.10], [1.11], [1.14], [1.26], [2.6], [3.2]
3		самостійна робота	6	<p>Основи планування та проведення прикордонної операції щодо припинення вторгнення на територію України значних мас цивільного населення з боку суміжної держави.</p> <p><i>Навчальні питання:</i></p> <p>1. Мета, завдання та основні принципи планування та проведення прикордонної операції.</p> <p>2. Порядок та проблематика застосування сил та засобів Державної прикордонної служби України.</p>	[1.1], [1.2], [1.4] [1.6], [1.7], [1.8], [1.9], [1.10], [1.11], [1.14], [1.26], [2.6], [3.2]

Номер теми	Номер заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
3	6	групове заняття	2	<p>Заняття № 6. Основи планування та проведення прикордонної операції щодо припинення спроби перетинання державного кордону ДРГ іншої держави.</p> <p>1. Мета, завдання та основні принципи планування та проведення прикордонної операції.</p> <p>2. Порядок застосування сил та засобів Державної прикордонної служби України.</p>	[1.1], [1.2], [1.4] [1.6], [1.7], [1.8], [1.9], [1.10], [1.11], [1.14], [1.26], [2.6], [3.2]
3	7	групове заняття	2	<p>Заняття № 7. Загрози воєнній безпеці та можливі сценарії їх реалізації на державному кордоні України.</p> <p><i>Навчальні питання:</i></p> <p>1. Класифікація воєнних загроз та їх можливий сценарний розвиток на державному кордоні України.</p> <p>2. Відповідальність складових сектору безпеки і оборони та Державної прикордонної служби України щодо реагування на загрози воєнного характеру.</p>	[1.1], [1.2], [1.4] [1.6], [1.7], [1.8], [1.9], [1.10], [1.11], [1.14], [1.26], [2.6], [3.2]
3		самостійна робота	7	<p>Основні принципи, зміст та проблематика мобілізаційної підготовки та мобілізації в Державній прикордонній службі України.</p> <p><i>Навчальні питання:</i></p> <p>1. Організаційні основи мобілізаційної підготовки та мобілізації в Державній прикордонній службі України.</p> <p>2. Повноваження Державної прикордонної служби України та проблематика їх реалізації з питань мобілізаційної підготовки та мобілізації.</p>	[1.1], [1.2], [1.4] [1.6], [1.7], [1.8], [1.9], [1.10], [1.11], [1.14], [1.26], [2.6], [3.2]
3		самостійна робота	6	<p>Діяльність Державної прикордонної служби України в умовах правового режиму воєнного стану.</p> <p><i>Навчальні питання:</i></p> <p>1. Зміст та основні принципи діяльності Державної прикордонної служби України в умовах правового режиму воєнного стану.</p> <p>2. Завдання Державної прикордонної служби України та проблематика їх виконання в умовах правового режиму воєнного стану.</p>	[1.1], [1.2], [1.4] [1.6], [1.7], [1.8], [1.9], [1.10], [1.11], [1.14], [1.26], [2.6], [3.2]

Номер теми	Номер заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
3		самостійна робота	6	<p>Діяльність Державної прикордонної служби України в умовах правового режиму надзвичайного стану.</p> <p><i>Навчальні питання:</i></p> <p>1. Діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування в умовах надзвичайного стану.</p> <p>2. Зміст, принципи та проблематика діяльності Державної прикордонної служби України в умовах надзвичайного стану.</p>	[1.1], [1.2], [1.4] [1.6], [1.7], [1.8], [1.9], [1.10], [1.11], [1.14], [1.26], [2.6], [3.2]
3	8	семінар	4	<p>Заняття № 8. Концептуальні основи та проблемні питання діяльності Державної прикордонної служби України в інтересах оборони держави.</p> <p><i>Навчальні питання:</i></p> <p>1. Основні завдання та принципи організації діяльності Державної прикордонної служби України в особливий період та в умовах воєнного стану.</p> <p>2. Організаційні основи мобілізаційної підготовки та мобілізації в Державній прикордонній службі України.</p> <p>3. Зміст, принципи та проблемні питання діяльності Державної прикордонної служби України в умовах надзвичайного стану.</p>	[1.1], [1.2], [1.4] [1.6], [1.7], [1.8], [1.9], [1.10], [1.11], [1.14], [1.26], [2.6], [3.2]
3	9	групове заняття	4	<p>Заняття № 9. Основні засади планування застосування сил та засобів Державної прикордонної служби України в інтересах підготовки та проведення перших оборонних операцій.</p> <p><i>Навчальні питання:</i></p> <p>1. Основні засади планування застосування сил та засобів Державної прикордонної служби в інтересах підготовки та проведення перших оборонних операцій.</p> <p>2. Основні засади планування застосування сил та засобів Державної прикордонної служби в інтересах підготовки та проведення ЗСУ стабілізаційних операцій.</p>	[1.1], [1.2], [1.4] [1.6], [1.7], [1.8], [1.9], [1.10], [1.11], [1.14], [1.26], [2.6], [3.2]

Номер теми	Номер заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
Диференційований залік			4		
Разом за 3-й семестр			150	лекцій – 20 год., групове заняття - 30 год., семінар – 20 год.; самостійна робота – 37 год.; індивідуальна робота – 39 год.	
Разом за II курс			150	лекцій – 20 год., групове заняття - 30 год., семінар – 20 год.; самостійна робота – 37 год.; індивідуальна робота – 39 год.	
Усього за дисципліну			150	лекцій – 20 год., групове заняття - 30 год., семінар – 20 год.; самостійна робота – 37 год.; індивідуальна робота – 39 год.	

V. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Концептуальні основи реалізації державної політики у сфері безпеки державного кордону України та охорони суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні України.

Опрацювання матеріалу лекції 1/1, 1/2, 1/4, 1/5.

Підготовка до групових занять 1/6, 1/10, 1/11.

Підготовка до семінарських занять 1/3, 1/7, 1/12.

Тема 2. Концептуальні основи організації оперативно-службової діяльності Державної прикордонної служби України, застосування її сил і засобів при загостренні воєнно-політичної обстановки.

Опрацювання матеріалу лекції 2/1, 2/6.

Підготовка до групових занять 2/2, 2/4, 2/5, 2/7.

Підготовка до семінарських занять 2/8.

Опрацювання теоретичного матеріалу згідно тематики самостійної роботи з теми 2.

Тема 3. Концептуальні основи діяльності Державної прикордонної служби України щодо забезпечення реалізації оборонної політики держави.

Опрацювання матеріалу лекції 3/1, 3/2.

Підготовка до групових занять 3/3, 3/4, 3/5, 3/6, 3/7, 3/9.

Підготовка до семінарських занять 3/8.

Опрацювання теоретичного матеріалу згідно тематики самостійної роботи з теми 3.

VI. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тематика

Тема 1.

Реферат. Регіональні управління Державної прикордонної служби України – сучасні аспекти та проблематика їх функціонування (на прикладі _____ (найменування) _____ регіонального управління).

Тема 2.

Реферат. Основні засади та проблематика організації взаємодії Державної прикордонної служби України з основними суб'єктами сектору безпеки і оборони України.

Есе. Особливості та проблематика організації оперативно-службової діяльності Державної прикордонної служби України на державному кордоні з РФ, та адміністративному кордоні з АРК.

Есе. Особливості та проблематика організації оперативно-службової діяльності Державної прикордонної служби України на державному кордоні з РБ.

Есе. Особливості та проблематика організації оперативно-службової діяльності на державному кордоні з країнами ЄС.

Есе. Особливості та проблематика організації оперативно-службової діяльності на державному кордоні з РМ та придністровському сегменті.

Есе. Особливості та проблематика організації охорони морської ділянки державного кордону України.

VII. МЕТОДИ ЗДІЙСНЕННЯ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль:

Обов'язковими для оцінки знань умінь та навичок під час вивчення навчального матеріалу є заняття: **тема 1, заняття 3, 6, 7,10, 11, 12; тема 2, заняття 2, 3, 4, 5, 7, 8; тема 3 заняття 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9.**

Підсумковий контроль:

З дисципліни проводиться:

3 семестр – диференційований залік – в усній формі.

VIII. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

8.1. ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ

Оцінювання знань при поточному контролі здійснюється за чотирьохбальною шкалою. Оцінка ад'юнкту (слухачу, студенту) за усну відповідь, письмову роботу, практичні дії і виконання робіт виставляється:

«відмінно» – якщо ад'юнкт (слухач, студент): показує повні, міцні, глибокі та системні знання програмного матеріалу; грамотно та логічно поєднує частини навчального матеріалу разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю; оцінює важливість матеріалу для вирішення стандартних, нестандартних практичних ситуацій та творчих завдань; демонструє високий рівень виконання прийомів роботи зі спеціальними технічними засобами («не роздумуючи»), при цьому навички поєднуються, упорядковуються та виконуються стабільно і легко;

«добре» – якщо ад'юнкт (слухач, студент): знає програмний матеріал і використовує його у нових ситуаціях; розбиває інформацію на компоненти, розуміє їх взаємозв'язки та організаційну структуру, бачить помилки й огріхи у логіці міркувань, різницю між фактами і наслідками, оцінює значимість даних; виконує завдання при невеликій кількості помилок і робить це точніше без наявності фахової допомоги; координує серію дій за допомогою поєднання двох або більше навичок, які можуть модифікуватися, щоб відповідати певним вимогам або для вирішення завдання;

«задовільно» – якщо ад'юнкт (слухач, студент): розуміє знання програмного матеріалу; уміє пояснити факти, правила, принципи; перетворити словесний матеріал професійні вирази і терміни; прогнозує майбутні наслідки на основі отриманих знань; виконує певні дії зі спеціальними технічними засобами за допомогою інструкцій та практичних навичок або копіюючи дії іншої особи;

«незадовільно» – якщо ад'юнкт (слухач, студент) допустив грубі помилки, відповідає неправильно, не може застосовувати одержані знання на практиці.

Загальну оцінку за аудиторну, самостійну (індивідуальну) роботу необхідно вираховувати як середньоарифметичну з поточних оцінок, шляхом ділення суми оцінок (5,4,3,2), на кількість оцінок отриманих протягом модуля (семестру, періоду вивчення дисципліни), яка визначена робочою програмою навчальної дисципліни. Для розрахунку, кількість поточних оцінок повинна бути не менше чотирьох, для заочної форми навчання – не менше двох.

Середньоарифметична оцінка з поточних оцінок складається з оцінок за аудиторну та індивідуальну роботи і проставляється окремою графою в журналі обліку навчальних занять навчальної групи з округленням до 0,01 після останнього заняття з модуля, дисципліни, семестру.

До оцінок за аудиторну роботу відносяться оцінки за заняття, під час яких здійснювалось обов'язкове оцінювання та оцінки, одержані на інших заняттях.

За матеріалами пропущених занять, під час яких здійснювалось обов'язкове оцінювання, ад'юнкт (слухач, студент) зобов'язаний відвідувати до модульного контролю. За кожне пропущене заняття або відсутність оцінки на занятті, під час якого здійснювалось обов'язкове оцінювання, при обчисленні середньоарифметичної оцінки з поточних оцінок рахується «0» балів.

Сумарна кількість балів за модуль є сумою від середньоарифметичної поточних оцінок, помноженої на ваговий коефіцієнт 0,8, та оцінки за модульний контроль, помноженої на 0,2. У відповідності до набраної сумарної кількості балів, оцінка за модуль визначається за національною шкалою, 100-бальною шкалою і шкалою ЄКТС за допомогою «Таблиці відповідності шкал оцінювання» та «Шкали переведення національної системи і системи ЄКТС в 100-бальну систему».

Ад'юнкт (слухач, студент), який отримав середньоарифметичну оцінку з поточних оцінок за аудиторну роботу менше 2,0, не відвідував за контрольні, лабораторні роботи та визначений робочою програмою навчальної дисципліни вид індивідуальної роботи до модульного контролю не допускається.

Він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни і йому виставляється оцінка за модуль «незадовільно» за національною шкалою, 35 балів за 100 бальною шкалою і FX за шкалою ЄКТС.

Ад'юнктам (слухачам, студентам), які пропустили заняття, де було передбачено оцінювання, з об'єктивних причин, надається індивідуальна консультація та можливість ліквідувати заборгованість шляхом: обов'язкової звітності за матеріалами всіх пропущених занять, під час яких здійснювалось обов'язкове оцінювання, звітування за контрольні, лабораторні роботи та визначений робочою програмою навчальної дисципліни вид індивідуальної роботи, що дає можливість отримати максимально можливу середньоарифметичну оцінку з поточних оцінок; визначення мінімального рівня володіння ад'юнктом (слухачем, студентом) всього матеріалу модуля спеціально призначеній комісії з числа науково-педагогічних працівників кафедри. Комісія призначається рішенням начальника кафедри.

Мінімальний рівень оцінюється «здав» - «не здав». Якщо ад'юнкт (слухач, студент) отримав позитивну оцінку, то його середньоарифметична оцінка з поточних оцінок за модуль складає 2,60 бали.

Якщо мінімальний рівень знань ад'юнкта (слухача, студента) оцінено як «не здав», то він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни, йому виставляється оцінка за модуль «незадовільно» за національною шкалою, 35 балів за 100-бальною шкалою і FX – за шкалою ЄКТС.

У випадку, якщо ад'юнкт (слухач, студент) має заборгованість за індивідуальну роботу з об'єктивних причин, модульний контроль знань здійснюється після ліквідації заборгованості, але не пізніше наступного модульного контролю.

Якщо ад'юнкт (слухач, студент) не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни з модуля або отримав під час складання модульного контролю

оцінку «незадовільно», за рішенням начальника кафедри (факультету) йому встановлюється індивідуальний термін повторного складання модульного контролю, але не пізніше наступного модульного контролю. Якщо ад'юнкт (слухач, студент) не ліквідував заборгованість за модуль до наступного модульного контролю, чи після двох спроб не склав модульний контроль, питання про його подальше навчання розглядається на засіданні Вченої ради факультету і академії.

Результати модульного контролю відображаються в «Журналі обліку навчальних занять навчальної групи» з виставленням загальної кількості балів, набраних ад'юнктом (слухачем, студентом) за вивчення модуля, відповідної оцінки за національною шкалою, 100-бальною шкалою і шкалою ЄКТС.

8.2. СЕМЕСТРОВИЙ КОНТРОЛЬ

Семестровий контроль здійснюється з метою оцінки результатів навчання з навчальної дисципліни (групи навчальних дисциплін) на певному освітньому рівні або на окремих його завершених етапах за національною шкалою, 100-бальною шкалою і шкалою ЄКТС.

Семестровий контроль забезпечує оцінку результатів навчання ад'юнктів (слухачів, студентів) на проміжних або заключному етапах їх навчання у формі семестрового екзамену, диференційованого заліку або заліку з конкретної навчальної дисципліни в обсязі навчального матеріалу визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, в терміни, встановлені навчальним планом, графіком-календарем освітнього процесу і розкладом екзаменаційної сесії, в окремих випадках індивідуальним навчальним планом ад'юнкта (слухача, студента).

Підсумкова оцінка за дисципліну виставляється за результатами модульних контролів, якщо немає модулів з середньоарифметичної оцінки з поточних оцінок, та оцінки одержаної на семестровому контролі.

Ад'юнкт (слухач, студент) допускається до семестрового контролю (семестрового екзамену, диференційованого заліку, заліку), якщо він склав всі модулі, виконав всі види завдань, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.

Ад'юнкт (слухач, студент), який не склав хоча б одного модуля, курсової роботи (проекту), отримав середньоарифметичну оцінку з поточних оцінок за аудиторну роботу менше 2,0, не відзвітував за контрольні, лабораторні роботи індивідуальну роботу, не допускається до семестрового контролю.

У разі коли ад'юнкт (слухач, студент) не виконав умови допуску до складання семестрового контролю, то він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни і в відомості обліку успішності екзаменатор проставляє – «не допущений», а в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «незадовільно» за національною шкалою, 35 балів за 100-бальною шкалою і FX – за шкалою ЄКТС.

Ад'юнкту (слухачу, студенту), який не виконав умови допуску до складання семестрового контролю, отримав середньоарифметичну оцінку з поточних оцінок менше 2,00, результати вивчення навчального матеріалу з навчальної дисципліни не зараховуються і в графі «підсумкова оцінка», відомості обліку успішності, виставляється оцінка «незадовільно» за національною шкалою, 0-34 бали за 100-бальною шкалою і F – за шкалою ЄКТС (додаток 1). В такому випадку ад'юнкт (слухач, студент) представляється на засідання Вченої ради факультету, академії і йому пропонується пройти повний курс повторно. У разі відмови розглядається питання про його відрахування з академії.

Якщо ад'юнкт (слухач, студент) не виконав умови допуску до складання семестрового контролю з об'єктивних причин (хвороба, відрадження тощо, і це підтверджено документально), рішенням начальника кафедри надається індивідуальна консультація та визначаються терміни можливості ліквідувати заборгованість шляхом: обов'язкової звітності за матеріалами всіх пропущених занять, під час яких здійснювалось обов'язкове оцінювання, звітування за контрольні, лабораторні роботи та визначений робочою програмою навчальної дисципліни вид індивідуальної роботи, що дає можливість отримати максимально можливу середньоарифметичну оцінку з поточних оцінок; визначення мінімального рівня володіння ад'юнктом (слухачем, студентом) всього матеріалу навчальної дисципліни спеціально призначеній комісії з числа науково-педагогічних працівників кафедри. Комісія призначається рішенням начальника кафедри.

Мінімальний рівень оцінюється «здав» - «не здав». Якщо ад'юнкт (слухач, студент) отримав позитивну оцінку, то його середньоарифметична оцінка з поточних оцінок за дисципліну складає 2,60 бали і він допускається до складання семестрового контролю.

Умови допуску мають бути виконані за три дні до початку складання семестрового екзамену (диференційованого заліку, заліку) визначеного розкладом екзаменаційної сесії.

Якщо ад'юнкт (слухач, студент) не ліквідував заборгованість у визначений термін або його мінімальний рівень знань оцінено як «не здав», то він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни, в відомості обліку успішності екзаменатор проставляє – «не допущений», а в графі «підсумкова оцінка» йому виставляється оцінка «незадовільно» за національною шкалою, 35 за 100-бальною шкалою і FX – за шкалою ЄКТС.

У разі, якщо дисципліна перехідна і семестровий контроль не передбачений, ліквідація заборгованості здійснюється до початку навчального року.

Ад'юнктам (слухачам, студентам), які не з'явилися на семестровий екзамен (диференційований залік, залік) з поважних причин (хвороба, відрядження, сімейні обставини тощо), і це підтверджено документально, в відомості обліку успішності екзаменатор проставляє – «не атестований», зазначає причину (хвороба, відрядження, сімейні обставини тощо), назву і реквізити документу, яким це підтверджується.

Ад'юнкта (слухача, студента) можна звільнити від складання семестрового екзамену з виставленням оцінки «відмінно» за національною шкалою, 90-100 балів за 100-бальною шкалою і А – за шкалою ЄКТС, у випадку, якщо середній бал за модулі (середньоарифметична з поточних оцінок за аудиторну, індивідуальну роботу) є не нижчою 4,51 бали. При цьому ад'юнкт (слухач, студент) виявляв активність на теоретичних і практичних заняттях, виконав всі види індивідуальних завдань, не мав поточних оцінок нижчих, ніж «задовільно», модульні контролі не перездавались.

Ад'юнкта (слухача, студента) можна звільнити від складання диференційованого заліку з виставленням оцінки в екзаменаційну відомість відповідно до таблиці відповідності шкал оцінювання, якщо середній бал за модулі (середньоарифметичну з поточних оцінок за аудиторну, індивідуальну та самостійну роботу) є не нижче 4.01. При цьому необхідно, щоб ад'юнкт (слухач, студент) виявляв активність на теоретичних і практичних заняттях, виконав всі види індивідуальних завдань, не мав поточних оцінок нижчих, ніж «задовільно», модульні контролі не перездавались.

Ад'юнкта (слухача, студента) можна звільнити від складання заліку з виставленням оцінки в екзаменаційну відомість «зараховано», якщо він отримав середній бал не нижче 3,01 за модулі (середньоарифметичну з поточних оцінок за аудиторну, індивідуальну та самостійну роботу), при цьому виявляв активність на теоретичних і практичних заняттях, виконав всі види індивідуальних завдань, не має поточних оцінок нижчих ніж «задовільно» і повторних перездач модульних контролів.

Оцінка навчальних досягнень ад'юнкта (слухача, студента) на семестрових екзаменах, диференційованих заліках, заліках виставляється з урахуванням окремих оцінок за відповіді на питання білета.

Оцінка навчальних досягнень ад'юнктів (слухачів, студентів) на семестрових екзаменах, диференційованих заліках, заліках методом тестового контролю виставляється з урахуванням відсотка правильних відповідей:

«відмінно» – якщо отримано не менше 90 % правильних відповідей;

«добре» – якщо отримано не менше 80 % правильних відповідей;

«задовільно» – якщо отримано не менше 60 % правильних відповідей.

Загальна оцінка семестрового контролю є сумою від середньоарифметичної суми балів за модулі, загальних балів за попередні семестрові контролю (середньоарифметичної з поточних оцінок у разі якщо дисципліну не поділено на модулі), помноженої на ваговий коефіцієнт 0,8 та оцінки за семестровий екзамен (диференційований залік, залік), помноженої на 0,2.

Якщо ад'юнкт (слухач, студент) за відповіді на семестровому контролі отримує оцінку «незадовільно», засвоєння дисципліни йому не зараховується і у відомості обліку успішності виставляється оцінка «незадовільно» за національною шкалою, 50 балів за 100-бальною шкалою і FX – за шкалою ЄКТС.

Повторне складання одного й того ж семестрового екзамену (диференційованого заліку, заліку) допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: перший раз викладачу за рішенням начальника кафедри; другий раз – комісії, яка створюється рішенням заступника ректора академії (проректором) з навчальної роботи.

У разі отримання ад'юнктом (слухачем, студентом) незадовільної оцінки під час другого повторного складання семестрового екзамену (диференційованого заліку, заліку) комісії або отримання більше двох незадовільних оцінок під час екзаменаційної сесії, питання про їх подальше навчання розглядається на засіданні Вченої ради факультету та академії.

Ад'юнкт (слухач, студент), який під час екзаменаційної сесії не складав семестровий екзамен (диференційований залік, залік) з об'єктивних причин (хвороба, відраження тощо, і це підтверджено документально) і був «не атестований» протягом першого місяця навчання у наступному семестрі (навчальному році) повинен скласти семестровий екзамен (диференційований залік, залік) в терміни визначені начальником кафедри.

Семестровий контроль оцінюється за національною шкалою, 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС відповідно до «Шкали переведення національної системи і системи ЄКТС в 100-бальну систему» та «Таблиці відповідності шкал оцінювання».

Таблиця відповідності шкал оцінювання

Сума кількості балів	Бал за 100-бальною шкалою	Національна шкала	Оцінка ЄКТС
5,00-4,51	100-90	5	A
4,50-4,01	89-82	4	B
4,00-3,51	81-75	4	C
3,50-3,01	74-67	3	D
3,00-2,6	66-60	3	E
2,59-2,00	59-35	2	FX
1,99-0,00	34-1	2	F

ІХ. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Нормативно-правові акти

Конституційні засади політики у сфері національної безпеки і оборони України

- 1.1 Декларація про державний суверенітет України (Відомості Верховної Ради УРСР, 1990, № 31, ст.429).
- 1.2 Постанова Верховної Ради Української РСР «Про проголошення незалежності України» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991, № 38, ст.502).
- 1.3 Конституція України (Відомості Верховної Ради України, 1996, № 30, ст.141).

Концептуальні питання забезпечення національної безпеки і проведення оборонної політики

- 1.4 Закон України «Про національну безпеку України».
- 1.5 Закон України «Про оборону України» (Відомості Верховної Ради України, 1992, № 9, ст.106).
- 1.6 Закон України «Про правовий режим воєнного стану» (Відомості Верховної Ради України, 2015, № 28, ст.250).
- 1.7 Закон України «Про правовий режим надзвичайного стану» (Відомості Верховної Ради України, 2000, № 23, ст.416).
- 1.8 Закон України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» (Відомості Верховної Ради України, 1993, № 44, ст.250).
- 1.9 Закон України «Про Збройні сили України» (Відомості Верховної Ради України, 1992, № 9, ст.108).
- 1.10 «Воєнна доктрина України : введена в дію рішенням РНБО від 02.09.2015 та затверджена Указом Президента України від 24.09.2015 № 555/2015. Київ, 2015.
- 1.11 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України : Указ Президента України від 04 березня 2016 року № 92/2016 Про Концепцію розвитку сектору безпеки і оборони України. URL: <http://www.president.gov.ua/documents/922016-19832>.

Концептуальні питання забезпечення безпеки державного кордону та охорони суверенних прав України в її прилеглий зоні та виключній (морській) економічній зоні

- 1.12 Закон України «Про Державну прикордонну службу України» (Відомості Верховної Ради України, 2003, № 27, ст.208).
- 1.13 Закон України «Про державний кордон України» (Відомості Верховної Ради України, 1992, № 2, ст.5).
- 1.14 Закон України «Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 10, ст.54).
- 1.15 Закон України «Про виключну (морську) економічну зону України (Відомості Верховної Ради України, 1995, № 21, ст.152).
- 1.16 Закон України «Про прикордонний контроль» (Відомості Верховної Ради України, 2010, № 6, ст.46).
- 1.17 Закон України «Про розвідувальну діяльність» (Відомості Верховної Ради України, 2003, № 12, ст.89).
- 1.18 Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність» (Відомості Верховної Ради України, 1992, № 22, ст.303).
- 1.19 Стратегія розвитку системи Міністерства внутрішніх справ України до 2020 року.
- 1.20 Стратегія розвитку Державної прикордонної служби України до 2020 року.
- 1.21 Концепція охорони державного кордону та виключної (морської) економічної зони України.
- 1.22 Концепція розвитку Морської охорони Державної прикордонної служб України до 2020 року.
- 1.23 Розпорядження КМУ від 28 жовтня 2015 р. № 1149 – р «Про схвалення Концепції інтегрованого управління кордонами».
- 1.24 Постанова КМУ №1147 «Про прикордонний режим».
- 1.25 Постанова Кабінету Міністрів України № 1199 «Про контрольовані прикордонні райони».
- 1.26 Постанова Кабінету Міністрів України № 48 «Про затвердження порядку здійснення координаційної діяльності органів виконавчої влади а органів місцевого самоврядування з питань додержання режимів на державному кордоні».
- 1.27 Програма реформування Морської охорони Державної прикордонної служби України до 2020 року.

2. Базова

- 2.1. Прикордонна безпека України : навчальний посібник / В. О. Назаренко, В. М. Серватюк, О. М. Ставицький та Купрієнко Д. А. ін. – Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2018. – 360 с.
- 2.2. Інтегроване управління кордонами. М.М. Литвин. Хмельницький 2012. (Основи інтегрованого управління кордонами. курс лекцій. М.М. Литвин. Хмельницький 2011).
- 2.3. Державна територія і державний кордон : Навчальний посібник / Д. А. Купрієнко, Ю. А. Дем'янюк, О. В. Діденко. – Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2014. – 256 с.
- 2.4. Територія і кордони у міжнародному праві : Навчальний посібник / Ю. А. Дем'янюк, Д. А. Купрієнко, О. В. Діденко [та ін.]. – Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2014. – 232 с.
- 2.5. Охорона державного кордону України в сучасних геополітичних умовах: організаційні та правові проблеми : монографія; за заг. ред. Андрушка О. В. – Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2017. – 296 с. – ISBN 978-617-7247-17-2.
- 2.6. Організація та проведення операцій органами Державної прикордонної служби України. А.Б. Мисик. Хмельницький 2005. Інв.1854в.
- 2.7. Положення про регіональне управління ДПС України.
- 2.8. Навчально-методичний посібник «Регіональне управління ДПС України».
- 2.9. Наказ МВС України № 350 від 26.04 2018 р. «Про порядок роботи органів управління ДПСУ з підготовки до оперативно-службової діяльності в наступному календарному році або іншому періоді».

3. Допоміжна

- 3.1. Теоретичні основи охорони державного кордону України: звіт про виконання науково-дослідної роботи; Г.А. Магась, Д.А. Купрієнко, О.А. Бінковський – Хмельницький: Видавництво НАДПСУ, 2017. – 254 с. Шифр 217 – 0087 А.
- 3.2. Основи стратегії національної безпеки та оборони держави: підруч. / [О. П. Дузь-Крятченко, Ю. В. Пунда, В. П. Грищенко та ін.] ; за заг. ред. В. М. Телелима. – 3-е вид., перероб. і доп. – К.: НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2015. – 620 с.
- 3.3. Настанова з організації та здійснення оперативно-розшукової діяльності оперативно-розшуковими підрозділами державної прикордонної служби України (проект) – Хмельницький, 2013. – 348 с.
- 3.4. Збірник форм документів з оперативно-розшукової діяльності – Хмельницький, 2013. – 193 с.

X. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ (ІНТРАНЕТІ)

1. Президент України [Електронний ресурс]: офіційне Інтернет-представництво. Режим доступу: <http://www.prezident.gov.ua>.
2. Верховна Рада України [Електронний ресурс]: офіційний веб-сайт. Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
3. Кабінет Міністрів України [Електронний ресурс]: Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. - Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>.
4. Рада національної безпеки і оборони України [Електронний ресурс]: офіційний сайт. Режим доступу: <http://www.rainbow.gov.ua>.
5. Міністерство внутрішніх справ України [Електронний ресурс]: офіційний веб-сайт. Режим доступу: <http://mvs.gov.ua>.
6. Міністерство закордонних справ України [Електронний сайт]: офіційний веб-сайт. Режим доступу: <http://www.mfa.gov.ua>.
7. Міністерство оборони України [Електронний сайт]: офіційний веб-сайт Міністерства оборони України. Режим доступу: <http://www.mil.gov.ua>.
8. Служба безпеки України [Електронний ресурс]: офіційний веб-сайт.- Режим доступу: <http://ssu.gov.ua>.
9. Державна служба надзвичайних ситуацій України [Електронний сайт]: Офіційний інформаційний портал. Режим доступу: <http://www.mns.gov.ua>.
10. Державне підприємство «Українська правова інформація» [Електронний ресурс]: веб-портал. Режим доступу: <http://ovu.com.ua>.
11. Всі кодекси України [Електронний ресурс]: веб-сайт.- Режим доступу: <http://www.stas.com.ua>.
12. Нормативні акти України [Електронний ресурс]: веб-сайт.- Режим доступу: <http://www.nau.odessa.ua/naucdshop>.
13. Офіційний сайт ДПС України/ нормативно – правова база/ - http://dpsu.gov.ua/ua/about/law_base/
14. Офіційний сайт НАДПСУ - <http://nadpsu.edu.ua/>